שהולד פגום לכהונה מאן הכל מודים שמעון התימני דאע"ג דאמר שמעון התימני אין ממזר מחייבי לאוין נהי דממזר לא הוי פגום מיהא הוי מק"ו מאלמנה ומה אלמנה לכ"ג שאין איסורה שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום איכא למיפרך מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת ועוד היא תועבה כתיב ואין בניה תועבין ועוד תניא המחזיר גרושתו והנושא חלוצתו והנושא קרובת חלוצתו ר"ע אומר אין לו בה קדושין ואינה צריכה הימנו גט והיא פסולה וולדה פסול וכופין אותו להוציא וחכ"א יש לו בה קדושין וצריכה הימנו גט והיא כשרה וולדה כשר למאן לאו לכהונה לא לקהל אי הכי היא כשרה למאן אילימא לקהל פשיטא משום דזניא אפסלה לקהל אלא לאו לכהונה ומדהיא לכהונה ולדה נמי לכהונה מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא הכי נמי מסתברא דקתני רישא היא פסולה וולדה פסול היא פסולה למאן אילימא לקהל משום דזניא אפסלה ליה לקהל אלא לאו לכהונה וולדה פסול למאן אילימא לכהונה הא לקהל כשר האמר רבי עקיבא הולד ממזר אלא פשיטא לקהל ומדרישא הא כדאיתא והא כדאיתא סיפא נמי הא כדאיתא והא כדאיתא והיא תועבה נמי היא תועבה ואין צרתה תועבה אבל בניה תועבין אלא אלמנה קשיא מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת אלא אי אתמר הכי אתמר אמר רב יוסף אמר ר' שמעון ברבי הכל מודים בבא על חייבי כריתות שהולד פגום מאן הכל מודים רבי יהושע דאע"ג דאמר ר' יהושע אין ממזר מחייבי כריתות נהי דממזר לא הוי פגום מיהא הוי מק"ו מאלמנה ומה אלמנה לכ"ג שאין איסורה שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום וכ"ת מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת הכא נמי כיון שבעלה עשאה זונה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הכל מודים בעבד ועובד כוכבים הבא על בת ישראל שהולד ממזר מאן הכל מודים שמעון התימני דאע"ג דאמר שמעון התימני אין ממזר מחייבי לאוין ה"מ

מחייבי

שהולד פגום. ואם ילדה בת פסולה לכהונה כחללה: **שכן היא עצמה מתחללת.** שאם מת כהן גדול אסורה אפילו לכהן הדיוט שפסלה זה בביאתו ועשאה חללה דכתיב לא יחלל זרעו (ויקרא כא) ולא כתיב ולא יחל ומשמע ב' חילולים אחד לה ואחד לזרעו והכי מפרש בקדושין (דף עז.) או אם בת כהן היא פסלה מן התרומה כדאמר במכילתין לקמן (דף סח.) תאמר במחזיר גרושתו שאין היא עצמה מתחללת דאי למפסלה לכהן לא מפסלה בהאי אורה דהא פסולה וקיימא משעת גירושין ואי לתרומה לא מתסרא בהכי כדאמר בפרק אלמנה לכהן גדול (לקמן דף סט.): **המחזיר גרושתו.** משנשאת: **אין לו בה קדושין.** דקסבר ר"ע אין קדושין תופסין בחייבי לאוין ו): **והיא פסולה.** לכהן דזונה היא: **וולדה פסול.** ממזר הוא: **למאן.** קתני ולדה כשר לאו לכהונה: **הא כדאיתא והא כדאיתא.** היא כשרה לכהונה ולדה כשר לבא בקהל אבל לכהונה פגום: **ה"נ מסתברא.** דהא כדאיתא והא כדאיתא: **והיא תועבה.** דקא פרכת היא תועבה ואין בניה תועבין לא תידוק הכי אלא היא תועבה ואין צרתה תועבה ליאסר לייבום אלא מתייבמת: **ר' יהושע.** דאמר במתניתין (לקמן דף מט.) אין ממזר אלא מחייבי מיתות: **עשאה זונה.** ופסלה לכהונה. אבל לעיל גבי מחזיר גרושתו ליכא לשנויי הכי דאמר בפרק אלמנה לכ"ג לקמן (דף סט.) ואימא נבעלה לפסול לה מחזיר גרושתו ומשני זר אלא מעיקרא בעינן:

חייבי

שכן היא עצמה מתחללת. ליכא למימר דהיא נמי מתחלל מק"ו דהא אמר בקדושין (דף עז:) דאין חללה אלא מאיסורי כהונה ולעיל בפ"ק (דף טו: ד"ה מה) פירשתי: **היא** כשרה. לכהונה איירי כדמסיק היינו לתרומה דלכהן אסירא דגרושה היא וא"ת לרבי עקיבא אמאי מיפסלא לתרומה הא לאו זר אלא מעיקרא הוא דלקמן בפרק אלמנה (דף סט. ושם) פריך ואימא נבעלה לפסול לה מחזיר גרושתו ומשני זר אלא מעיקרא בעינן וי"ל דסוגיא דהתם אליבא דרבנן אבל ר"ע לא בעי זר אלא מעיקרא כדאמר בפ' עשרה יוחסין (קדושין עה.) השתא ממזר הוי מיפסיל בביאתו מיבעיא וקא תימה לר"י דמאי דריש ר"ע מהיא תועבה דלא דריש ואין בניה תועבין דהא ממזר הוי ולא מצי למדרש נמי ואין צרתה תועבה דלא שייך בה צרתה דאין קדושין תופסין בחייבי לאוין אליבא דר"ע א): **הבא** נמי כיון דבא עליה עשאה זונה. משמע הכא דזונה פסולה לתרומה דמתחללת כמו אלמנה וכן בפ"ק דסוטה (א) (דף ו.) אמתני' דואלו אסורות לאכול בתרומה דקאמר אלימא מקמי דתשתי זונה היא ופשיטא דאסורה בתרומה ב) ותימה לר"י מנא לן דאסורה בתרומה דאשה זונה לא יקחו כתיב אבל לתרומה לא אשכחן ועוד לקמן בפ' אלמנה (דף סח:) דפריך ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות ולמה לי קרא דכי תהיה לאיש זר לחייבי כריתות כיון דבחייבי כריתות הויא זונה וזונה אסורה בתרומה והיה נראה לר"י דמכי תהיה לאיש זר הוא דנפקא לן דזונה אסורה בתרומה וכל חייבי כריתות אפילו אותה דע"י קדושין דלא הוי זר אלא מעיקרא וכן חייבי לאוין לר"ע ואפי' מחזיר גרושתו דלא הוי זר אלא מעיקרא כדמשמע לעיל דמיפסלה לר"ע מתרומה הוי בכלל לאיש זר כדאמרינן בעשרה יוחסין (קדושין עה. ושם) השתא ממזר הוי מפסיל בביאתו מיבעיא ואפילו לרבי יהושע דלא הוי ממזר כיון דאמירי (ג) דורים אלה חשיבי והא דבעינן בפרק אלמנה (לקמן דף סט. ושם) זר אלא מעיקרא היינו דוקא בחייבי לאוין ולרבנן ולא ממעטו מכי תהיה דמשמע הנך דאית בהו הויה חייבי כריתות דאמירי אלא דוקא (ג) עובד כוכבים ועבד ולהכי איצטריך קרא דאלמנה וגרושה מי שיש לו אלמנות וגרושין לאתויי עובד כוכבים ועבד ולרבי עקיבא דמעובד כוכבים ועבד הוי ממזר ונפיק מלאיש זר דריש אלמנה וגרושה לקמן (דף סט.) לדרשה אחריתי ומכל הנהו דלא תפסו בהו קדושין הויא זונה כדאמר בפרק כל האסורין (תמורה דף כט: ושם) מה ערוות דלא תפסי בהו קדושין והויא זונה כו' דלשון זונה משמע שא"א להיות בה אלא ביאת זנות לא לאו דמלקות ואין להקשות למה לי דכתב רחמנא זונה לא יקחו כיון דזונה אסורה בתרומה ק"ו לאסורה לכהונה מגרושה דשריא בתרומה ואסורה לכהן דמהאי ק"ו נפקא לן (לקמן דף סח:) דגר עמוני ומואבי פסלי לכהונה אע"ג דאין מזהירין מן הדין קאמר התם דגילוי מילתא בעלמא הוא דלאיצטריך לאו דזונה דלקי תרתי ועוד איצטריך לזונה מעובד כוכבים ועבד לרבנן דר"ע דליכא בה ה)לאו בתרומה מלאיש זר אלא מאלמנה וגרושה דמאלמנה וגרושה נפקא אי נמי משום גיורת ומשוחררת איצטריך לאו דזונה ואפילו לאביי דאמר בפ' כל האסורין (תמורה כט:) דכהן הבא על הזונה עובדת כוכבים אינו לוקה משום זונה אם נתגיירה מודה דלקי דהוי זרעו מיוחס אחריו ועוד דמטעם שנעשה זונה ואסרה רחמנא משום זונה הוא דהוי חייבי כריתות בכלל לאיש זר כדמשמע הכא ובכל דוכתי דשם זונה גורם לה ליפסל ומיהו מעובד כוכבים ועבד אע"ג דהויא זונה דהא לא תפסי בה קדושין מינייהו לא הוי בכלל לאיש זר אלא דוקא חייבי כריתות דאמירי וקלת קשה דבפרק עשרה יוחסין (קדושין דף עה: ושם) דפריך השתא ממזר הוי מפסיל בביאתו מיבעיא משמע היכא דהוי ממזר פשיטא דהוי בכלל לאיש זר אפילו לא הויא זונה ומיהו לרבי יהושע דלא הוי ממזר מחייבי כריתות ושם זונה גרם לה דהויא בכלל לאיש זר וזהו דוחק דבכל דוכתין דמשמע דשם זונה גורם לה ליפסל מתרומה אתי כר' יהושע ולעיל בסוף פ' ד' אחין (דף לה. ד"ה אע"פ) הביא ר"י דכל הנך דע"י קדושין כיון דלא הוי זר אלא מעיקרא לא הוי בכלל לאיש זר וזונה דפסולה לתרומה משום דכללה קרא בהדי חללה להכי פסולה כחללה ולפי זה צריך ליישב הא דפריך בפ' אלמנה (לקמן דף סח:) ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות: **עשאה** זונה. משמע דלר' יהושע אין קדושין תופסין בחייבי כריתות דבתפיסת קדושין תלוי שם זונות כדמשמע בפרק כל האסורין (שם) וכן בס"פ ר"ג (לקמן נג. ושם) איצטריך לאשמועינן דאין קדושין תופסין בחייבי כריתות משמע דליכא מאן דפליג והא דמשמע בסמוך דממזרות תלוי בתפיסת קדושין וכן לקמן (דף מה:) דקאמר מה אשת אב דלא תפסי קדושין והולד ממזר משמע דכל היכא דלא תפסי קדושין הוי ולד ממזר היינו לשמעון התימני ולר"ע משום דגלי לן קרא שיש ממזר מחייבי כריתות כדילפינן בסוף פירקין (דף מט.) וגלי לן נמי דלא תפסי בהו קדושין כדאמרינן בס"פ האומר (קדושין סח. ושם) משום הכי אית לן למימר דהא בהא תליא אבל לר' יהושע אע"ג דאין קדושין תופסין בחייבי כריתות לא הוי ממזר כדיליף ר' יהושע בסוף פירקין דאין ממזר אלא מחייבי מיתות ב"ד ולהכי בסמוך דקאמר הכל מודים שמעון התימני לא קאמר הכל מודים ר' יהושע אע"ג דאמר ר' יהושע אין ממזר מחייבי כריתות ה"מ כו' דלרבי יהושע אין קדושין תופסין בחייבי כריתות אף על גב דאין הולד ממזר אבל קלת קשה דבפ"ק דתמורה (דף ה: ושם) פריך לרבא דאמר כל היכא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני והרי אלמנה לכהן גדול דרחמנא אמר לא יקח ותנן כל מקום שיש קדושין ויש עבירה כגון אלמנה לכהן גדול כו'

ומשני

עין משפט נר מצוה

קד א מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה יב סמג לאוין פב:

◆

מוסף רש"י

בנה פגום. לכהונה דכתיב לא יחלל זרעו (לעיל טו:). **זו שאיסורה שוה בכל.** בישראלים ככהנים (שם). **מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת.** שאם מת כהן גדול פסולה זו להדיוט, או אם היתה בת כהן נפסלת מן התרומה דהויא חללה בביאתו דכתיב לא יחלל זרעו בעמיו, ועמיו היינו אשתו ומשמע דשניהם מתחללים האשה והזרע (לעיל טו: ובעי"ז נדה סט:). **תאמר** במחזיר גרושתו שאין מתחללת בביאה זו דאי ליגשא לכהן כבר מיפסלא משעת גירושין, ואי בתרומה דכי נשא לא מיפסלא כדאמרינן בפרק אלמנה לכ"ג (לקמן סט.) דאין נפסלת בביאת חייבי לאוין אלא זר אלא מעיקרא, לאפוקי מחזיר גרושתו דיבמה לשוק דלאו זר מעיקרא הוא (לעיל טו:). **היא תועבה.** כלומר בטעם עבירה (קדושין עז.). **ואין בניה תועבין.** דאין בתה הימנו פסולה לכהונה (לעיל יא:).

◆

תוספות ישנים

תועבה: **היא** פסולה וולדה פסול נראה היא פסולה לתרומה אע"ג דבעינן זר אלא מעיקרא כיון דר' עקיבא אומר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין אמרינן כיון שבעלה עשאה זונה אע"ג דבעינן זר אלא מעיקרא כיון שאין קדושין תופסין א"כ הוי כמו חייבי כריתות וחייבי כריתות הוי כמו זר אלא מעיקרא אבל י"מ היא פסולה לכהן ולא נהירא דהא מקודם לכן איפסילא ליה משום גרושה וי"ל דר"ל לכהונה וקאי אקרובי חלוצתו וכן פר"ח: **היא** כשרה. פר"ח ז"ל דלא קאי אמחזיר גרושתו דנהי נמי דולדה כשר משום דכתיב היא תועבה ואין בניה תועבין מ"מ איהי אפסלה מתרומה דכי נשא וכירושלמי מפרש כן ולא עת עתה להאריך: **א)** ישמעתי מתרצים כי רבי עקיבא מפיק מקרא דהיא תועבה למימר ואין צרת סוטה תועבה והכא שפיר איצטריך דליכא למימר דלא שייך בה צרה דהא מקודם שנעשת היתה זאת צרתה כי קדושי הסוטה היו טובים בתחלה וא"ת ולמה לי קרא דכי תהיה אלמנה וגרושה דעובד כוכבים ועבד פסלי אשה בביאתן הא ידעת ליה שפיר מלאיש זר אליבא דר"ע דס"ל דאין קדושין תופסין וכיון דאין קדושין תופסין הולד ממזר והשתא ממזר הוי מפסיל בביאתו מבעיא דהא עובד כוכבים ועבד חייבי לאוין נינהו זר מעיקרא נינהו וי"ל דס"ד הואיל ולא תפסי בה קדושי כלל דלא פסלי אשה בביאתן להכי איצטריך קרא דופא כהן כי תהיה אלמנה וגרושה: **ב)** גם בפרק כשם משמע כן דקאמר תרומה נמי עשה בה ספק זונה סוטה אלמא דזונה אסורה מלאכול בתרומה וקשה ומנלן דזונה פסולה מלאכול בתרומה אי משום דפסולה לכהונה הלא גרושה פסולה לכהונה ואינה פסולה לתרומה וי"ל דזונה פסולה לתרומה משום דכתיב זונה וחללה אתקש זונה לחללה וחללה פשיטא לן דפסולה לתרומה וקשה דאמרינן לקמן ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות

מסורת הש"ס

א) לעיל טו: לקמן מה. נדה סט:, ב) לעיל יא: וש"נ, ג) ג"ל לה. יעב"ץ, ד) [לעיל טו:], ה) [סוטה לקמן מט.], ו) [לעיל י:], ז) דלא ילפינן מלאיש זר אלא מאלמנה וגרושה א"נ וכו' כצ"ל רש"ל.

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הכא וכו' בפ"ק דסוטה. נ"ב דף ו וע"ש בפרש"י דכתיב זונה היא ופשיטא דאסור בתרומה דהא תני ליה באומרת טמאה אני: (ב) בא"ד כיון דאמירי בזרים אלא מעיקרא חשיבי וכו' ולא ממעטי מכי תהיה לאיש זר בתרומת הקדשים לא תאכל דמשמע הנך דאית בהו: (ג) בא"ד אלא דוקא (עובד כוכבים ועבד) תא"מ ונ"ב ס"א חייבי לאוין:

◆

תוספות ישנים (המשך)

ואמאי קאמר הא מוזנה נפקא דכיון דבבעלו חייבי כריתות עשאה זונה הוזנה פסולה לתרומה לכן נראה דלא ידעינן דזונה פסולה לתרומה אלא מדאמרינן לקמן כיון שנבעלה לפסול לה פסלה מקרא דמייתי לקמן כי תהיה והכי פריכא ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות דוקא דלא מצינן למימר הא ידעינן שפיר למ"ד יש ממזר מחייבי כריתות כיון דממזר הוי כ"ש דמפסל בביאתו א) הא משום הכי לא שמעינן פיסול דתרומה דלא ידעינן פיסול דתרומה מפיסול ביאה כלל ומשני אמר קרא כי תהיה בהנך דאית בהו הויה דהיינו חייבי לאוין דתפסי בהו קדושי מעתה דשמעינן בחייבי לאוין כ"ש בחייבי כריתות דיש מבילתו ממזר וגם לר' יהושע דאמר אין ממזר מחייבי כריתות מ"מ שמעינן דפסלה לתרומה מכ"ש דחייבי לאוין דפסלי לה לקמן: **מאן** הכל מודים שמעון התימני. וא"ת אמאי לא קאמר מאן הכל מודים דר' יהושע דאע"ג דאמר ר' יהושע אין ממזר מחייבי כריתות ה"מ חייבי כריתות דתפסי בהו קדושי אבל עובד כוכבים ועבד לא וי"ל דפשיטא דר' יהושע סבר דאין קדושין תופסין בחייבי כריתות ואע"ג דסבר דאין ממזר מהם מ"מ לא תפסי בהו קדושי ולא ס"ל הא תליא בהא וכן משמע בריש מכילתין ט"ו נשים פוטרות צרותיהן מחליצה ומיבום וקתני חייבי כריתות ואי קדושין תופסין בהן לר' יהושע א"כ בני חליצה נינהו כמו חייבי לאוין לרבנן דאמרי חולצות ולא מתייבמות באיסור קדושה וכאיסור חייבי לאוין ואין סברא לומר דפליג רבי יהושע על מתני' דלעיל דהא אמרינן לעיל דכשלוגתא לא קא מיירי ועוד דאמרינן בפרק ארבע מיתות חייבי כריתות מי איכא למ"ד דתפסי בהו קדושי משמע דליכא מאן דפליג וגם משמע כן מהא דאמרינן בכל דוכתא אין קדושין תופסין באחותו והיא חייבי כריתות וליכא מאן דפליג וא"כ משמע דר' יהושע לא סבר הא תליא בהא וקשה דאמרינן פ"ק דתמורה גבי כל מלתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני ופריך מאלמנה לכה"ג ומשני שאני התם דאמר קרא לא יקח (ולא יחלל) מגלן הוא עושה ממזרים אינו עושה ולהכי תפסי בהו קדושין משמע דהא תליא בהא וגם הכא קאמר תלמודא לר"ש התימני הא תליא בהא

א) דאי משום הכי לא שמעינן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com